

DANin HIRA-ohjelma

HIRA-ohjelman avulla DAN haluaa asettaa turvallisuuden etusijalla sukeltamisessa. Tästä ohjelmasta on nopeasti tulossa hyvin suosittu sekä Etelä-Afrikassa että muualla maailmassa.

Aina DANin HIRA-ohjelman (Hazard Identification and Risk Assessment) julkistamisesta lähtien sukellusalan ammattilaiset ovat olleet hyvin innostuneita lähtemään mukaan tähän sukellusturvallisuutta parantavaan toimintaan, jossa painotetaan nimenomaan ennaltaehkäisyä. Ohjelman tarkoituksena on opastaa sukelluksen parissa toimivia tunnistamaan vaaratilanteet ja arvioimaan riskit oikein. Tämä Etelä-Afrikasta alkunsa saanut hanke on nopeaan tahtiin leviämässä sekä Yhdysvaltoihin että Eurooppaan. IDAN on antanut täyden tukensa ja kannatuksensa tälle ohjelmalle. Ohjelman nopea leviäminen on suurelta osin DANin asialleen omistautuneiden ja kokeneiden asiantuntijoiden ansiota. He ovat DANin toiminnan keskeisen tavoitteen mukaisesti sitoutuneet edistämään onnettomuuksien ja tapaturmien ennaltaehkäisyä ja pyrkivät kaikessa siihen, että tämä tavoite on aina ensimmäisellä sijalla tunnuslauseella "Turvallisuus ensin". Tämä turvallisuusohjelma kattaa kaikki sukeltamiseen liittyvät osa-alueet. Näistä voisi mainita esimerkiksi henkilökuntaan kuuluvien terveyden ja turvallisuuden, veneiden toiminnan, koulutuksen sekä kaasupullojen täyttöpakkaukset ja muut välineet. Meidän tavoitteenamme DANissa on se, että sukellusretkien järjestäjät ovat kykeneviä tunnistamaan ne vaaratilanteet, jotka saattavat uhata joko henkilökunnan tai asiakkaiden terveyttä ja/tai turvallisuutta. Järjestäjien tulee olla myös kykeneviä kontrolloimaan ja pienentämään näitä riskejä sekä pitämään huolta siitä, että kaikessa toiminnassa otetaan turvallisuusnäkökohdat riittävästi huomioon. DAN haluaa pitäytyä näissä tavoitteissa riippumatta siitä, miten ohjelmaan osallistuvat sukelluspalvelujen tuottajat edistävät ja tukevat turvallisuutta omalla toiminnallaan. DANin HIRA-ohjelma on tohtori Alessandro Marronin (DAN Europe) ja Francois Burmanin (DAN-SA CEO) yhteinen hengentuote. Sitä kehitti aluksi tohtori Jack Meintjes, ja sen lopullisesta toteuttamisesta vastasi tohtori Cecilia Roberts. Ohjelmaa testattiin ensiksi Kyproksella. Kokeen suoritti Dive-In Larnaca, joka on tunnettu ja varustetasoltaan erinomainen sukelluskeskus.

Etelä-Afrikassa DANin HIRA-ohjelma esiteltiin vuonna 2011. Asiantuntijana toimi Sodwana-lahden lomahotellin laitesukelluskeskus. Täällä meillä oli mahdollisuus viettää muutamia päiviä keskustellen eri periaatteista ja menettelytavoista sekä havainnoida sukelluskeskuksen toimintaa. Arvioimme ohjelman ennaltaehkäisevää vaikutusta turvallisuuteen sekä esitimme tarvittaessa käyttökelpoisia parannusehdotuksia. Tässä meillä oli erinomainen mahdollisuus tarkentaa raportoinnin ja arvioinnin rakennetta ja niissä käytettyjä lähestymistapoja. Myös arvioinnin asiantuntemusta voitiin parantaa, samoin kuin kouluttaa ohjelmaan osallistuvia sukelluspalvelujen tuottajia ja lisätä heidän asiantuntemustaan, jotta turvallisuus olisi arkipäivää heidän toiminnassaan.

Seuraavaksi DANin HIRA-ohjelma otettiin käyttöön Kapin niemimaalla, jossa testajina toimi neljä sukelluskeskusta: Underwater Explorers -sukelluskeskus Table View`ssä, Pisces-sukelluskeskus Glencairnissa, Dive Action -sukelluskeskus Paarden Eilandissa ja Alpha-sukelluskeskus Somerset Westissä. Tämän arviointiviikon ohjelma oli hyvin tiivis, ja se tarjosi uudelle Etelä-Afrikan testajalle Morné Christoulle erinomaisen mahdollisuuden hioa tietojaan ja taitojaan. Meillä oli myös tilaisuus vahvistaa jo nyt antoisaksi osoittautunutta yhteistyötämme. Viikon aikana opimme taas paremmin ymmärtämään niitä haasteita ja ongelmia, joita jokainen sukellusten järjestäjä joutuu kohtaamaan. Saatoimme kuitenkin myös vakuuttaa heille, että tuemme heitä ja olemme jatkuvasti heidän käytettävissään.

Vuonna 2012 tammikuussa DANin HIRA-ohjelma esiteltiin innokkaille testajille USA:ssa. Ensiksi ohjelmassa oli vierailu DANin Amerikan toimiloihin, jotka sijaitsevat Pohjois-Carolinassa Durhamissa. Sen jälkeen suunnattiin Thomasvilleen Blue Stone -louhokselle, joka sijaitsee noin puolentoista tunnin

ajomatkan päässä DANin toimistolta. Siellä aloitettiin HIRA-ohjelman mukaisten arviointitaitojen opetus ja harjoittelu. Tätä seurasi edelleen vierailu Horizon Divers -sukellusjärjestöön Key Largo, joka sijaitsee Florida Keys -saarilla. Siellä suoritettiin ensimmäinen muodollinen kokeilu osana HIRA-ohjelman käynnistämisen prosessia kyseisellä alueella. Voitiin todeta, että tämä oli taas yksi uusi jännittävä vaihe pyrittäessä toteuttamaan DANin keskeistä tehtävää eli estämään sekä sukellus- että muita onnettomuuksia ja tapaturmia ja myös pyrittäessä tunnistamaan vaaratilanteita ja selviytymään niistä, kun niitä esiintyy. Seuraavana oli vuorossa vierailu DAN Europessa. Näin otimme taas yhden askeleen eteenpäin HIRA-ohjelman kansainvälistymisen edistämiseksi. Italian Rosetossa DANin toimitiloissa oli lisää teoreettista ja muodollista koulutusta. Paikalla ollut ryhmä oli hyvin motivoitunut, ja osanottajat olivat innokkaita suosittelemaan ohjelmaa kiinnostuneille sukellusalalla toimiville kumppaneilleen. Käytännön harjoittelun kannalta vierailu läheiseen Pescaran rannikkokaupunkiin oli ensimmäisenä ohjelmassa. Pescara on suosittu lomaviettopaikka Adrianmeren rannalla Italian puolella. Siellä suoritettiin Acquatica Scuba -laitesukelluksen testausta asiantuntijaryhmämme johdolla, ja esillä olivat kaikki ne tärkeät seikat, jotka on tarpeen ottaa huomioon tässä yhteydessä. Prosessi toteutettiin myös käytännössä. Kahtena seuraavana päivänä värvättiin uusia jäseniä mukaan esittelemään omia juttujaan ja harjoittelemaan HIRA-ohjelmaan liittyviä taitojaan. Gruppo Nasim -sukelluskeskus Riva di Traianossa aivan lähelle Roomaa oli tämän tilaisuuden tapahtumapaikkana, ja vierailumme sinne oli ihanteellisesti toteutettu, sillä siihen sisältyi sekä virkistys- että erikoiskurssien sukelluksia ja lisäksi myös tekniikkasukellusta ja kaikkia sen osa-alueita. Yksi vierailun kohokohdista sekä henkilökunnalle että uusille testaajille oli ilmanlaadun arviointiin tarkoitettujen testauslaitteiden käyttö. Laitteet olivat hyvin helppokäyttöisiä, ja niiden avulla sai lyhyessä ajassa elintärkeää tietoa ja tuloksia ilmanlaadusta. Näin ollen laitteen käytöstä tulee jossain vaiheessa pysyvä osa HIRA-ohjelmaa.

Viimeiseksi oli kohteenamme Scuba Dolphin -sukelluskeskus Roomassa. Se on hyvin organisoitu sukellusalan tutkimus- ja koulutuskeskus. Siellä arvioitiin ensimmäiseksi itse koulu, ja sen jälkeen sukeltajat vietiin tukialuksella Torvaianicaan sukellukselle. Tällöin tarjoutui erinomainen tilaisuus tutustua niihin toimintatapoihin, joita heillä oli liittyen sukeltamiseen ja veneilyyn. Saimme todeta kaikkien eri vierailujemme aikana, että jokainen sukelluskeskus oli ainutlaatuinen rakenteensa ja tarjoamiensa palveluiden puolesta. Niinpä meidän on hyvä muistaa, että jokaisen arvioinnin ja myöhemmän raportin tulee olla räätälöity ja muokattu sopimaan juuri kyseiseen keskuksen. DANin HIRA-ohjelma on tähän mennessä otettu avosylin vastaan kaikkialla, missä olemme vierailleet. Jokainen hankkeessa mukana ollut myöntää, että tämä on ehdottomasti arvokas askel eteenpäin sekä sukellus- että muiden onnettomuuksien ja tapaturmien ehkäisyssä. Sukelluksen parissa työskentelevät ja palveluiden järjestäjät saavat tämän ohjelman ansiosta tietoa siitä, kuinka tunnistaa ja korjata ne mahdolliset riskit ja vaaratilanteet, jotka saattavat aiheutua toiminnasta. Kaikki tämä vaikuttaa siihen, että sukeltamisesta tulee yhä parempi, turvallisempi ja luottamusta herättävämpi kokemus.